

İNGİLTERE’NİN ESNEK YAPAY ZEKÂ YÖNETİŞİMİ STRATEJİSİ

* Av. Özge TAHAN

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka Yönetişimi, Birleşik Krallık, İlke Temelli Düzenleme, Sektörel Düzenleme

İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu
Yapay Zekâ Çalışma Grubu

GİRİŞ

Yapay zekâ (YZ) teknolojileri günümüzde kamu yönetiminin, yargısal süreçlerin, sağlık hizmetlerinin ve finansal piyasaların da temel bileşenlerinden biri hâline gelmiştir. Özellikle üretken YZ sistemlerinin yaygınlaşması, mevcut hukuk düzenlerinin bu teknolojilerin doğurduğu riskleri ne ölçüde yönetebildiği ve hangi düzenlemelerin tercih edilmesi gerektiği yönündeki tartışmaları hızlandırmıştır.

YZ teknolojilerinin hızla gelişmesi, dünya genelinde farklı dünya genelinde yapay zekâyâ ilişkin farklı hukuki düzenlemelerin yapılmasına neden olmuştur. Avrupa Birliği (AB), yapay zekâ uygulamalarını risk kategorilerine ayıran ve yüksek riskli sistemler bakımından ayrıntılı yükümlülükler öngören kapsamlı bir mevzuat yaklaşımı benimsemiştir. Buna karşılık Birleşik Krallık, YZ'ye özgü tek ve kapsamlı bir çerçeve kanun oluşturmak yerine mevcut düzenleyici kurumların uzmanlıklarından yararlanan, sektörel ve daha esnek bir yönetim modeli geliştirmiştir. Bu yaklaşım, *inovasyon yanlısı düzenleyici çerçeve* (pro-innovation regulatory framework) olarak tanımlanmaktadır.

İngiltere'nin YZ politikası, bir yandan teknolojik yenilikleri ve ekonomik büyümeyi desteklemeyi, diğer yandan YZ kaynaklı risklerin etkin şekilde yönetilmesini amaçlamaktadır. Bu model; ayrıntılı ve emredici hukuk kurallarından ziyade, ilkeler, rehberler ve sektörel düzenleyicilerin uzmanlığı üzerine inşa edilmiştir. Bu yönüyle İngiltere'nin bakış açısı, AB'nin daha merkezi ve kural temelli düzenleme anlayışı ile Amerika Birleşik Devletleri'nin görece daha serbest piyasa odaklı yaklaşımı arasında özgün bir konumda yer almaktadır.

1. İngiltere'nin Yapay Zekâ Felsefesi

2023 yılında yayımlanan *AI Regulation White Paper*¹, İngiltere'nin YZ'ye bakış açısının temelini oluşturmaktadır. İngiltere, bu belgeyle, YZ alanında küresel liderlik hedefini destekleyecek, teknolojik yenilikleri teşvik ederken ortaya çıkabilecek riskleri de yönetebilecek bir düzenleme modeli ortaya koymuştur. Hükümetin temel yaklaşımı; yeni ortaya çıkan risklere hızla adapte olabilen ancak aynı zamanda ekonomik büyümeyi ve yenilikçiliği destekleyen "*inovasyon yanlısı ve güvenlik odaklı*" bir çerçeve sunmaktır. Bu yaklaşımın bir yansıması olarak hükümet, YZ'yi dar ve teknik kriterlerle sınırlandırmak yerine geniş ve esnek bir tanım benimsemiştir².

Bu yaklaşımın temelinde, YZ teknolojilerinin niteliğine ilişkin üç temel varsayım yer almaktadır. Öncelikle, YZ sistemlerinin son derece hızlı gelişen ve sürekli dönüşen teknolojiler olduğu kabul edilmektedir. İkinci olarak, ayrıntılı ve katı hukuk kurallarının teknolojik gelişmeler karşısında kısa sürede güncelliğini yitirme

riski taşıdığı değerlendirilmektedir. Son olarak, YZ alanındaki düzenlemelerin yalnızca ortaya çıkabilecek riskleri önlemeyi amaçlamaması, aynı zamanda araştırma, geliştirme ve yatırım faaliyetlerini destekleyerek yenilikçiliği teşvik etmesi gerektiği anlayışı benimsenmektedir³.

Bu çerçevede İngiltere, YZ yönetişiminde risklerin yönetilmesi ile inovasyonun desteklenmesi arasında denge kurmayı amaçlamaktadır. Hükümete göre bu dengenin sağlanabilmesi, henüz gelişimini sürdüren bir teknoloji alanında erken ve katı düzenlemelerden kaçınılmasını gerektirmektedir. Nitekim hükümet, 2023 yılında ortaya koyduğu YZ vizyonunda, YZ regülasyonlarında aceleci davranıp inovasyonu gereksiz yere sınırlandırabilecek düzenleyici müdahalelerden kaçınacağını ifade etmiştir⁴. Bu doğrultuda İngiltere, YZ'ye özgü tek ve kapsamlı bir kanun oluşturmak yerine teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen bağlama dayalı ve sektör temelli bir yönetişim modeli benimsemiştir⁵. Bu tercihin temelinde, YZ'nin sağlık, finans,

¹ Department for Science, Innovation and Technology (DSIT), *AI Regulation: A Pro-Innovation Approach*, Cm 8642 (London: DSIT, 2023).

² Arcangelo Leone de Castris ve Charlie Thomas, *AI Governance Around the World: Country Profile – United Kingdom* (London: The Alan Turing Institute, 2026).

³ Masoud Makrehchi, "Three Lenses on the AI Revolution: Risk, Transformation, Continuity,"

arXiv, No. 2510.12859 (2025), <https://arxiv.org/html/2510.12859v1> (Erişim tarihi: 1 Haziran 2026).

⁴ DSIT, *A Pro-Innovation Approach to AI Regulation*, 6–25.

⁵ Elizabeth Rough, *AI Regulation in the UK*, House of Commons Library Research Briefing No. 10003 (31 Mart 2026), <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10003/> (Erişim tarihi: 1 Haziran 2026).

ulaştırma, iletişim ve kamu hizmetleri gibi çok farklı alanlarda kullanılan genel amaçlı bir teknoloji olduğu kabulü yatmaktadır⁶. Bu nedenle tüm kullanım alanlarına aynı kuralları uygulayan tek tip bir düzenleme modeli yerine, her sektörün kendi riskleri ve ihtiyaçları dikkate alınarak düzenleme yapılması daha uygun görülmektedir.

Bu anlayış doğrultusunda İngiltere, AB'nin tercih ettiği ayrıntılı ve bağlayıcı kurallara dayalı düzenleme modelinden farklı olarak *ilkeler temelli* (principles-based) bir yaklaşım geliştirmiştir. Bu yaklaşımda, düzenlemenin odağını ayrıntılı yükümlülüklerden ziyade güvenlik, şeffaflık, adalet ve hesap verebilirlik gibi hedefler oluşturmaktadır. Söz konusu hedeflerin uygulanması ise ilgili sektör düzenleyicilerinin kendi yetki alanları ve uzmanlıkları çerçevesindeki takdirine bırakılmaktadır⁷. Bu modelde yapay zekâyâ ilişkin düzenleme ve denetim görevleri tek bir merkezi otoriteye bırakılmamış; mevcut sektörel düzenleyici kurumlar arasında paylaştırılmıştır. Bu kurumların ise ortak ilkeler doğrultusunda hareket etmesi öngörülmektedir.

2. Yapay Zekâ Düzenlemelerinde İlke Temelli Yaklaşım

İngiltere'nin benimsediği YZ yönetim yaklaşımı, merkezi ve tek bir "yapay zekâ düzenleyici kurumu" oluşturmak yerine mevcut düzenleyici kurumların uzmanlıklarından yararlanılmasına dayanmaktadır. Bu kapsamda Rekabet ve Piyasalar Otoritesi (Competition and Markets Authority), Bilgi Komiserliği Ofisi (Information Commissioner's Office), Finansal Davranış Otoritesi (Financial Conduct Authority) ve İletişim Ofisi (Office of Communications) gibi kurumlar, kendi yetki alanlarına giren YZ uygulamalarının gözetim ve denetiminden sorumludur. Ayrıca düzenleyici kurumlar arasındaki iş birliğini güçlendirmek amacıyla kurulan Dijital Düzenleme İş Birliği Forumu (Digital Regulation Cooperation Forum) bünyesinde, yenilikçi teknolojilere ilişkin düzenleyici rehberlik sağlamak üzere *AI and Digital Hub* girişimi hayata geçirilmiştir⁸.

Sektörel düzenleyicilerin uygulamalarında ortak bir yaklaşımın sağlanabilmesi amacıyla hükümet tarafından beş temel ilke belirlenmiştir⁹.

⁶ Prime Minister's Office, 10 Downing Street, *Prime Minister's Speech on AI: 26 October 2023* (London, 2023).

⁷ Mehmet Bilal Unver ve Sandra Odusola-Stevenson, "UK AI Governance at a Crossroads: Charting the

Path Ahead," *International Journal of Mass Communication* 3 (2025): 168–183.

⁸ DSIT, *A Pro-Innovation Approach to AI Regulation*, 7.

⁹ DSIT, *A Pro-Innovation Approach to AI Regulation*, 13.

1. Güvenlik, siber güvenlik ve dayanıklılık
2. Şeffaflık ve açıklanabilirlik
3. Adalet
4. Hesap verebilirlik ve yönetim
5. İtiraz ve hukuki başvuru imkânı

Bu ilkeler, YZ sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanımı sırasında dikkate alınması gereken standartları ortaya koymaktadır. Güvenlik, siber güvenlik ve dayanıklılık ilkesi, YZ sistemlerinin güvenilir biçimde çalışmasını hedeflemektedir. Bu kapsamda Ocak 2025'te yayımlanan Yapay Zekâ Siber Güvenlik Uygulama Kodu (Code of Practice for the Cyber Security of AI) ile *veri zehirlenmesi* (data poisoning) ve *istem enjeksiyonu* (prompt injection) gibi risklere karşı "*tasarımdan itibaren güvenlik*" yaklaşımı benimsenmiştir. Şeffaflık ve açıklanabilirlik ilkesi, YZ sistemlerinin karar alma süreçlerinin anlaşılabilir olmasını amaçlarken; adalet ilkesi, algoritmik önyargıların önlenmesini ve bireylerin yasal haklarının korunmasını hedeflemektedir. Hesap verebilirlik ve yönetim ilkesi, YZ yaşam döngüsündeki sorumlulukların açık şekilde belirlenmesini öngörürken; itiraz ve hukuki başvuru imkânı ilkesi ise YZ destekli kararlardan etkilenen kişilerin etkili başvuru

yollarına erişebilmesini güvence altına almayı amaçlamaktadır¹⁰.

Bu ilkelerin uygulanmasında İngiltere, başlangıç aşamasında katı ve yasal olarak bağlayıcı kurallar getirmek yerine daha esnek bir yaklaşım benimsemiştir. Bu nedenle söz konusu ilkeler, düzenleyici kurumlar açısından doğrudan bir yasal yükümlülük niteliği taşımamakta; her kurumun kendi görev alanı ve uzmanlığı çerçevesinde yorumlanarak uygulanmaktadır. Hükümete göre bu yaklaşım, YZ teknolojilerinin son derece hızlı değişen yapısı karşısında düzenleyici çerçevenin güncelliğini ve uyum kabiliyetini korumasına yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte hükümet, düzenleyici kurumların bu ilkeleri uygulama biçimlerini yakından takip edeceğini ve gerekli görülmesi hâlinde ilkelerin yasal bir yükümlülük hâline getirilmesini değerlendireceğini ifade etmektedir.

Bu yönüyle İngiltere'nin yaklaşımı, ayrıntılı ve önceden belirlenmiş yükümlülöklere dayanan geleneksel kural temelli düzenleme anlayışından ayrılmaktadır. İlke temelli yaklaşımın avantajı, YZ teknolojilerindeki hızlı değişime uyum sağlayabilmesidir. Böylece, YZ teknolojilerinin hızla değişen niteliği karşısında tüm sektörler aynı şekilde uygulanacak kurallara yerine, bağlama özgü

¹⁰ DSIT, *A Pro-Innovation Approach to AI Regulation*, 43.

ve ilke temelli bir çerçeve daha hızlı ve uyarlanabilir bir düzenleme imkânı sunmaktadır¹¹.

Bununla birlikte ilke temelli düzenleme yaklaşımı çeşitli eleştirileri de beraberinde getirmektedir. İlkelerin genel ve soyut nitelikte olması, farklı düzenleyici kurumların aynı meseleleri farklı şekillerde yorumlamasına neden olabilmektedir. Bu durum özellikle YZ gibi birçok sektörü aynı anda etkileyen teknolojiler bakımından hukuki öngörülebilirliği azaltabilmekte ve şirketlerin hangi yükümlülöklere tabi olduklarını önceden tespit etmelerini zorlaştırabilmektedir. Dolayısıyla İngiltere modeli, bir yandan teknolojik değışime uyum sağlayabilecek esnek bir yönetim yapısı oluşturmayı hedeflerken, diğer yandan hukuki belirlilik ve düzenleyici tutarlılığın korunmasına ilişkin önemli tartışmaları da beraberinde getirmektedir.

3. Merkezi Koordinasyon Mekanizmaları ve Risk Yönetimi

İngiltere'nin benimsediğı sektörel ve ilke temelli yönetim modeli, düzenleyici kurumların uzmanlıklarından yararlanılması bakımından önemli avantajlar sunmakla birlikte, uygulamada koordinasyon eksikliği

risklerini de beraberinde getirmektedir. Özellikle YZ gibi farklı sektörleri aynı anda etkileyebilen teknolojiler bakımından, düzenleyici kurumlar arasında yetki boşluklarının veya çakışmalarının ortaya çıkma ihtimali bulunmaktadır. Bu nedenle, sektörel yaklaşımın doğurabileceğı koordinasyon sorunlarını azaltmak amacıyla Bilim, İnovasyon ve Teknoloji Bakanlığı (Department for Science, Innovation and Technology) bünyesinde merkezi bir mekanizma kurulmuştur¹².

Bu merkezi yapının temel işlevlerinden ilki, ekonomi genelinde ortaya çıkabilecek YZ risklerinin sistematik biçimde değerlendirilmesidir. Bu amaçla, yapay zekâ kaynaklı risklerin ekonomi genelinde sistematik biçimde izlenmesi ve farklı düzenleyici kurumların yetki alanları arasında ortaya çıkabilecek boşlukların tespit edilmesi amacıyla disiplinlerarası bir risk kayıt sistemi oluşturulmuştur. İkinci olarak, düzenleyici kurumların teknik ve kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda düzenleyicilerin YZ kaynaklı riskleri daha etkin biçimde analiz edebilmeleri ve gerekli denetim araçlarını geliştirebilmeleri için çeşitli destek mekanizmaları

¹¹ Deirdre Ahern, "Operationalising AI Regulatory Sandboxes under the EU AI Act: The Triple Challenge of Capacity, Coordination and Attractiveness to Providers," *Cambridge Forum on AI: Law and Governance* (yayımlanacak, 2025), <https://arxiv.org/abs/2509.05985> (Erişim tarihi: 1 Haziran 2026).

¹² House of Commons Science, Innovation and Technology Committee, *The Governance of Artificial Intelligence: Interim Report*, Fourth Report of Session 2023–24, HC 248 (31 Ağustos 2023), <https://publications.parliament.uk/pa/cm5804/cmslect/cmsctech/248/report.html> (Erişim tarihi: 1 Haziran 2026).

oluşturulmuştur. Son olarak hükümet, düzenleyici kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamak ve mevcut yasal durumun yeterliliğini değerlendirmek amacıyla hükümet temsilcileri ile düzenleyicilerden oluşan bir yönlendirme komitesi kurmuştur. Bu mekanizma aracılığıyla ortaya çıkabilecek yasal boşluklar ve eksiklikler sürekli olarak gözden geçirilmektedir¹³.

Bu yönüyle merkezi koordinasyon mekanizması, İngiltere'nin ilke temelli ve sektörel yönetim modelinin doğurabileceği riskleri azaltmayı ve tutarlılığı güçlendirmeyi amaçlayan tamamlayıcı araç niteliği taşımaktadır. Nitekim doktrinde, Birleşik Krallık modelinin uzun vadeli başarısının düzenleyici kurumlar arasında etkin koordinasyonun sağlanmasına ve hesap verebilirlik mekanizmalarının güçlendirilmesine bağlı olduğu ifade edilmektedir¹⁴.

4. Yapay Zekâ Modelleri ve Hukuki Sorumluluk

Esnek ve sektörel YZ yönetimi yaklaşımının en çok zorlandığı alanlardan biri, "*Yüksek Kapasiteli Genel Amaçlı Yapay*

Zekâ" (Highly Capable General-Purpose AI / Foundation Models) sistemlerinin düzenlenmesidir¹⁵. Bu sistemler, sağlık, eğitim, finans, kamu hizmetleri ve savunma gibi çok farklı alanlarda kullanılabildiklerinden belirli bir sektöre veya kullanıma özgü değildir. Bu durum, söz konusu sistemlerin mevcut düzenleyici kurumların yetki alanları içerisinde nasıl konumlandırılacağına ilişkin önemli tartışmaları beraberinde getirmektedir.

Mevcut hukuki çerçeve, genellikle YZ'yi nihai olarak uygulayanları (deployers) sorumlu tutmaya eğilimlidir. Örneğin işe alım süreçlerinde kullanılan bir YZ sisteminin ayrımcı sonuçlar üretmesi halinde, mevcut eşitlik mevzuatı doğrudan bu sistemi kullanan şirketin sorumluluğunu gündeme getirebilir. Buna karşılık sistemin temelini oluşturan ayrımcı veri setini eğiten geliştirici şirket (developer) yasal sorumluluktan kaçabilir. Bu durum, YZ kaynaklı risklerin doğduğu kaynak ile hukuki sorumluluğun yöneltildiği aktör arasında bir uyumsuzluk yaratabilmektedir¹⁶.

Mevcut sektörel ve esnek yaklaşımın en zayıf noktası, Büyük Dil Modelleri (LLMs) gibi birden fazla sektörü aynı anda

¹³ DSIT, *A Pro-Innovation Approach to AI Regulation*, 40-41.

¹⁴ Unver ve Odusola-Stevenson, "UK AI Governance at a Crossroads: Charting the Path Ahead", 168.

¹⁵ DSIT, *A Pro-Innovation Approach to AI Regulation*, 26.

¹⁶ Guido Noto La Diega ve Leonardo C.T. Bezerra, "Can There Be Responsible AI without AI Liability? Incentivizing Generative AI Safety through Ex-Post Tort Liability under the EU AI Liability Directive," *International Journal of Law and Information Technology* 32 (2024), <https://doi.org/10.1093/ijlit/eaee021>.

etkileyen genel amaçlı YZ sistemleridir. Hükümet, bu modellerin yaratabileceği siber güvenlik tehditleri ve dolandırıcılık faaliyetleri gibi tehlikelerin mevcut düzenleyici kurumların geleneksel yetki alanlarını aşabileceğini kabul etmektedir¹⁷. Bu nedenle söz konusu hukuki boşlukların giderilmesi ve risklerin doğduğu kaynağa müdahale edilebilmesi amacıyla, gelişmiş YZ sistemlerinin geliştiricilerine yönelik doğrudan ve bağlayıcı yasal yükümlülükler getirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda risk yönetimi, kurumsal yönetim ve şeffaflık alanlarında sistem geliştiricilerine doğrudan yükümlülükler getirilmesi gündemdedir.

Bu sistemlerin gücü göz önüne alındığında, düzenleme kapsamının belirlenmesinde modellerin teknik kapasitesi ve eğitim sürecinde kullanılan işlem gücü (compute thresholds) gibi ölçütlerden yararlanılması da değerlendirilmektedir¹⁸. Bununla birlikte İngiltere, mevcut yaklaşımının genel karakterine uygun olarak, ayrıntılı ve katı yükümlülüklerden ziyade güvenlik, siber güvenlik ve şeffaflık ekseninde şekillenen ilke temelli bir düzenleme anlayışını sürdürmeyi amaçlamaktadır.

Dolayısıyla İngiltere'nin YZ yönetişiminin geleceği, mevcut sektörel ve esnek düzenleme modelinin korunması ile yüksek kapasiteli genel amaçlı YZ sistemlerinin yarattığı özgün risklere yönelik daha güçlü ve bağlayıcı yükümlülüklerin geliştirilmesi arasında kurulacak dengeye bağlı görünmektedir.

5. Yapay Zekâ Güvenlik Enstitüsü ve Uluslararası İş Birliği

İngiltere, YZ alanında kapsamlı ve bağlayıcı düzenlemeler oluşturuluncaya kadar, YZ geliştiricileriyle yürütülen gönüllü anlaşmalara ağırlık vermektedir. Bu kapsamda dünyada bir ilk olan Yapay Zekâ Güvenlik Enstitüsü (AI Safety Institute)¹⁹ kurulmuştur. Enstitü, özellikle en gelişmiş öncü YZ modellerini piyasaya sürülmeden önce ve sonra test ederek ortaya çıkabilecek riskleri değerlendirmekle görevlidir.

YZ teknolojilerinin sınır aşan niteliği nedeniyle İngiltere, uluslararası iş birliğinin ve düzenleyici uyumun geliştirilmesini YZ stratejisinin önemli unsurlarından biri olarak görmektedir. Hükümet, özellikle teknik standartlar, güvenlik testleri ve risk değerlendirme yöntemleri bakımından uluslararası uyumun sağlanmasına önem

¹⁷ Samuel Carey, "Regulating Uncertainty: Governing General-Purpose AI Models and Systemic Risk," *European Journal of Risk Regulation* 17 (2026): 123–139, <https://doi.org/10.1017/err.2025.10040>.

¹⁸ Markus Anderljung vd., "The Role of Compute Thresholds for AI Governance," Institute for Law &

AI, <https://law-ai.org/the-role-of-compute-thresholds-for-ai-governance/> (Erişim tarihi: 1 Haziran 2026).

¹⁹ AI Safety Institute, "AI Safety Institute," <https://www.aisi.gov.uk/> (Erişim tarihi: 1 Haziran 2026).

vermektedir. Bu yaklaşımın en somut örneklerinden biri *Bletchley Deklarasyonu*'dur²⁰. AB de dahil olmak üzere çok sayıda devlet tarafından imzalanan Deklarasyon, gelişmiş YZ sistemlerinin doğurabileceği risklerin uluslararası düzeyde ortak bir anlayış çerçevesinde ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. İngiltere ayrıca G7 Hiroshima Süreci, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) çalışmaları ve Avrupa Konseyi bünyesinde yürütülen girişimlere de aktif şekilde katkı sunmakta; YZ alanında uluslararası teknik standartların ve hukuki uyum mekanizmalarının geliştirilmesini desteklemektedir. Bu yaklaşım, YZ kaynaklı risklerin yalnızca ulusal düzeyde değil, uluslararası iş birliği çerçevesinde yönetilmesi gerektiği anlayışına dayanmaktadır.

Birleşik Krallık'ın benimsediği esnek ve ilke temelli yönetim modelinin pratikte ne ölçüde etkili olacağı, yalnızca ulusal düzenleme tercihlerine değil, uluslararası düzenleyici dinamiklere de bağlıdır. AB'nin Yapay Zekâ Yasası ile

ortaya koyduğu kapsamlı ve bağlayıcı düzenleme modeli, AB'nin sahip olduğu ekonomik güç ve pazar büyüklüğü nedeniyle küresel ölçekte belirleyici bir etki yaratma potansiyeline sahiptir. Literatürde "*Brüksel Etkisi*" (Brussels Effect) olarak adlandırılan bu olgu, uluslararası şirketlerin farklı ülkeler için ayrı uyum mekanizmaları geliştirmek yerine en katı düzenleyici standartlara uyum sağlamayı tercih etmelerine dayanmaktadır. Bu nedenle Birleşik Krallık daha esnek bir yönetim modeli benimsemiş olsa dahi, küresel teknoloji şirketlerinin önemli bir kısmının fiilen AB standartlarına göre hareket etmesi beklenmektedir. Bu durum, Birleşik Krallık'ın düzenleyici özerkliği ile küresel piyasa dinamikleri arasındaki ilişkinin, yapay zekâ yönetişiminin geleceği bakımından önemli tartışma alanlarından biri olmaya devam edeceğini göstermektedir²¹.

²⁰ "The Bletchley Declaration by Countries Attending the AI Safety Summit, 1–2 November 2023," GOV.UK, 2 Kasım 2023, <https://www.gov.uk/government/publications/ai-safety-summit-2023-the-bletchley-declaration/the-bletchley-declaration-by-countries-attending-the-ai-safety-summit-1-2-november-2023> (Erişim tarihi: 1 Haziran 2026).

²¹ Neeve Anand, "The Brussels Effect in AI Regulation: A Comparative Study of the EU AI Act and India's Approach to Predictive Policing", *LSE Law Review Blog*, 1 Nisan 2026, <https://blog.lselawreview.com/2026/04/01/the-brussels-effect-in-ai-regulation-a-comparative-study-of-the-eu-ai-act-and-indias-approach-to-predictive-policing/> (Erişim Tarihi: 01.06.2026).

SONUÇ

İngiltere, YZ alanında küresel liderlik hedefini, teknolojik yenilikleri teşvik ederken ortaya çıkabilecek riskleri de yönetmeyi amaçlayan esnek ve ilke temelli bir yönetim modeli üzerine inşa etmektedir. AB'nin ayrıntılı ve merkezi düzenleme yaklaşımından farklı olarak İngiltere, mevcut düzenleyici kurumların uzmanlıklarından yararlanan, bağlama dayalı ve sektör temelli bir model benimsemiştir.

Bu yaklaşım, YZ teknolojilerinin hızlı gelişimine uyum sağlayabilmesi ve yenilikçiliği desteklemesi bakımından önemli avantajlar sunmaktadır. Bununla birlikte hukuki belirliliğin sağlanması, düzenleyici kurumlar arasında tutarlılığın korunması ve genel amaçlı YZ modellerinin yarattığı yeni risklerin etkin şekilde yönetilmesi gibi önemli zorlukları da beraberinde getirmektedir.

Özellikle yapay zekâ sistemlerinin sektörel sınırları aşan yapısı, geliştiricilerin sorumluluğuna ilişkin tartışmalar ve AB mevzuatının sınır ötesi etkisi, Birleşik Krallık modelinin önümüzdeki dönemde karşı karşıya kalacağı temel hukuki meydan okumalar arasında yer almaktadır. Bu nedenle Birleşik Krallık'ın yapay zekâ yönetimi stratejisinin başarısı, bir yandan inovasyonu destekleyen esnek yapıyı koruyabilmesine, diğer yandan ise hukuki

güvenliği, hesap verebilirliği ve düzenleyici tutarlılığı güçlendirecek mekanizmalar geliştirebilmesine bağlıdır. Nitekim doktrinde de Birleşik Krallık modelinin uzun vadeli başarısının, yalnızca inovasyonu teşvik eden esnek bir çerçeve oluşturmaya değil, aynı zamanda düzenleyiciler arasında etkin koordinasyonun sağlanmasına, ortak yönetim standartlarının geliştirilmesine ve hesap verebilirlik mekanizmalarının güçlendirilmesine bağlı olduğu ifade edilmektedir. Başarılı bir yönetim için yalnızca teknolojik inovasyonun desteklenmesi değil, aynı zamanda sektörel düzenleyicilerin teknik ve hukuki denetim sistemlerinin de güçlendirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle İngiltere'nin yaklaşımı, yalnızca ulusal düzeyde bir düzenleme tercihi olarak değil, YZ hukukunun geleceğine ilişkin küresel tartışmalar açısından da önemli bir laboratuvar işlevi görmektedir. Önümüzdeki yıllarda bu modelin uygulamadaki performansı, YZ yönetimine ilişkin uluslararası politika ve düzenleme tartışmalarını önemli ölçüde etkileyecektir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın akademik incelemesinde sunduğu değerli katkı ve geri bildirimleri için Dr. Öğr. Üyesi Mürşide Korkut'a teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Ahern, Deirdre. “Operationalising AI Regulatory Sandboxes under the EU AI Act: The Triple Challenge of Capacity, Coordination and Attractiveness to Providers.” *Cambridge Forum on AI: Law and Governance* (yayımlanacak), 2025. <https://arxiv.org/abs/2509.05985>.
- AI Safety Institute. “AI Safety Institute.” <https://www.aisi.gov.uk/>.
- Anand, Neeve. “The Brussels Effect in AI Regulation: A Comparative Study of the EU AI Act and India’s Approach to Predictive Policing”, *LSE Law Review Blog*, 2026. <https://blog.lselawreview.com/2026/04/01/the-brussels-effect-in-ai-regulation-a-comparative-study-of-the-eu-ai-act-and-indias-approach-to-predictive-policing/>.
- Anderljung, Markus. “The Role of Compute Thresholds for AI Governance.” Institute for Law & AI. <https://law-ai.org/the-role-of-compute-thresholds-for-ai-governance/>.
- Carey, Samuel. “Regulating Uncertainty: Governing General-Purpose AI Models and Systemic Risk.” *European Journal of Risk Regulation* 17 (2026): 123–139. <https://doi.org/10.1017/err.2025.10040>.
- Department for Science, Innovation and Technology (DSIT). *A Pro-Innovation Approach to AI Regulation: Government Response to Consultation*. CP 8642. London: DSIT, 2023.
- House of Commons Science, Innovation and Technology Committee. *The Governance of Artificial Intelligence: Interim Report*. Fourth Report of Session 2023–24, HC 248. 31 Ağustos 2023. <https://publications.parliament.uk/pa/cm5804/cmselect/cmsctech/248/report.html>.
- Leone de Castris, Arcangelo ve Charlie Thomas. *AI Governance Around the World: Country Profile – United Kingdom*. The Alan Turing Institute, 2026.
- Makrehchi, Masoud. “Three Lenses on the AI Revolution: Risk, Transformation, Continuity.” *arXiv*, No. 2510.12859 (2025). <https://arxiv.org/html/2510.12859v1>.
- Noto La Diega, Guido ve Leonardo C. T. Bezerra. “Can There Be Responsible AI without AI Liability? Incentivizing Generative AI Safety through Ex-Post Tort Liability under the EU AI Liability Directive.” *International Journal of Law and Information Technology* 32 (2024). <https://doi.org/10.1093/ijlit/eaee021>.
- Prime Minister's Office, 10 Downing Street. Prime Minister's Speech on AI: 26 Ekim 2023.
- Rough, Elizabeth. *AI Regulation in the UK*. House of Commons Library Research Briefing No. 10003. 31 Mart 2026. <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10003/>.

“The Bletchley Declaration by Countries Attending the AI Safety Summit, 1–2 November 2023.” GOV.UK, 2 Kasım 2023. <https://www.gov.uk/government/publications/ai-safety-summit-2023-the-bletchley-declaration/the-bletchley-declaration-by-countries-attending-the-ai-safety-summit-1-2-november-2023>.

Unver, Mehmet Bilal ve Sandra Odusola-Stevenson. “UK AI Governance at a Crossroads: Charting the Path Ahead.” *International Journal of Mass Communication* 3 (2025): 168–183.

İSTANBUL BAROSU

•

Bilişim Hukuku Komisyonu

•

Yapay Zekâ Çalışma Grubu

•

2026

Editör

Av. Nursena Çetingül